

Formy aktuálnej štátnej podpory pre sociálne podniky

Sociálne podniky majú významné postavenie v našej spoločnosti, nakoľko prispievajú k riešeniu viacerých sociálnych a spoločenských výziev, najmä v oblasti zamestnanosti a sociálnej inklúzie ľudí zo znevýhodnených a zraniteľných skupín. Sociálne podniky sú tiež nositeľmi sociálnych inovácií a prispievajú k posilneniu miestneho a regionálneho rozvoja. Práve preto mnohé krajiny vytvárajú pre tieto podnikateľské subjekty rôzne podporné nástroje. Na Slovensku je od mája 2018 v platnosti Zákon o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch č. 112/2018, ktorý upravuje základné rámce priamej a nepriamej podpory pre podniky sociálneho dosahu, sociálne podniky a registrované sociálne podniky. Subjekt si získaním štatútu sociálneho podniku otvára možnosti k rôznym formám podpory zo strany štátu, prípadne miestnej a sociálnej samosprávy.

Podpora integračných sociálnych podnikov

v zmysle Zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti

Umiestňovací príspevok (§53f) <ul style="list-style-type: none">- príspevok integračnému podniku za umiestnenie znevýhodneného zamestnanca na otvorenom trhu práce	Vyrovnávacie príspevky (§53g) <ul style="list-style-type: none">- mzdové náklady spojené so zamestnávaním znevýhodnených osôb alebo zraniteľných osôb,- dodatočné náklady spojené so zamestnávaním osôb, ktoré sú znevýhodnenými osobami z dôvodu spočívajúcim v ich zdravotnom stave,- náklady vynaložené na pomoc zamestnaným znevýhodneným osobám okrem osôb, ktoré sú znevýhodnenými osobami z dôvodu spočívajúcim v ich zdravotnom stave
---	--

Podpora sociálnych podnikov

v zmysle Zákona č. 112/2018 o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch

Priama forma podpory <ul style="list-style-type: none">- kompenzačná pomoc (§19),- investičná pomoc (§17)	Nepriama forma podpory <ul style="list-style-type: none">- daňové opatrenia (úľava na dani z príjmov, znížená sadzba DPH),- prevod nehnuteľností (zo strany štátu, obcí a VÚC),- verejné obstarávanie (uplatňovanie sociálneho hľadiska, vyhradené zákazky),- podpora dopytu (servisné poukážky)
---	--

Priama forma podpory je finančná pomoc, ktorá má prispieť k dosiahnutiu rovnováhy medzi finančnou udržateľnosťou a maximalizáciou pozitívneho sociálneho vplyvu a pomôcť sociálnym podnikom obstáť v konkurencii s inými podnikmi.

Kompenzačná pomoc je určená sociálnym podnikom, ktoré sú z dôvodu dosahovania pozitívneho sociálneho vplyvu znevýhodnené oproti bežným podnikateľom, ktorí podobnú činnosť vykonávajú s cieľom tvorby zisku. Môže mať návratnú či nenávratnú formu, pričom nenávratná pomoc nie je podmienená kombináciou s návratnou finančnou pomocou.

Investičná pomoc pre sociálne podniky sa poskytuje za účelom podpory investície alebo prípravy projektu investície a poradenských služieb spojených s touto prípravou. Je čerpaná vo forme nenávratnej finančnej pomoci, ktorá musí byť kombinovaná s čerpaním finančného nástroja, a to vo výške najmenej 20% z celkovej výšky nákladov investičného zámeru.

Priama investičná pomoc

Investičná pomoc pre sociálne podniky je jedným z aktívnych nástrojov pomoci na elimináciu zvýšených rizík spojených s poslaním dosahovania pozitívneho sociálneho vplyvu a poskytuje sa na podporu investícií alebo prípravy projektov investícií a poradenských služieb súvisiacich s touto prípravou. Medzi investičné náklady patria tie, ktoré slúžia na obstaranie dlhodobého hmotného a nehmotného majetku, ale aj mzdové náklady na pracovné miesta vytvorené v priamej súvislosti s investičným projektom, ako aj iné prevádzkové náklady súvisiace priamo s investičným projektom.

Investičná pomoc je upravená v § 17 Zákona o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch a je poskytovaná v širšom priestore sociálnej ekonomiky. To znamená, že môže byť poskytnutá aj pre sociálne podniky, ktoré nie sú registrované v zmysle tohto zákona.

Formy investičnej pomoci

- finančný nástroj, pri ktorého vykonávaní sú poskytované finančné prostriedky návratnou formou pomoci,
- finančný nástroj, pri ktorého vykonávaní sú poskytované finančné prostriedky kombináciou návratnej formy pomoci a nenávratnej formy pomoci,
- podmiennečne vratný finančný príspevok,
- nenávratný finančný príspevok,
- dotácie pre registrovaný sociálny podnik.

Podmienka na získanie investičnej pomoci formou nenávratného finančného príspevku a dotácie

- a) schválenie investičnej pomoci vo forme finančného nástroja, pri ktorého vykonávaní sú poskytované finančné prostriedky návratnou formou pomoci alebo kombináciou návratnej a nenávratnej formy pomoci, vo výške najmenej 20 % z celkovej výšky nákladov investičného zámeru na ten istý účel použitia investičnej pomoci alebo
- b) schválenie inej formy financovania, ktorá je spojená s povinnosťou vrátiť poskytnuté finančné prostriedky vo výške najmenej 10 % z celkovej výšky nákladov investičného zámeru na ten istý účel použitia investičnej pomoci, poskytnutej právnickou osobou v zmysle § 17 ods. 3 písm. b) Zákona o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch.

Cieľom tejto kombinácie návratnej a nenávratnej investičnej pomoci je tlak na udržateľnosť sociálno-podnikateľských zámerov, pretože priama finančná podpora sociálneho podnikania by mala viesť k vybudovaniu stabilných sociálnych podnikov, ktoré budú schopné fungovať na trhu a k zníženiu závislosti týchto podnikov na dotáciách, grantoch a daroch.

Dva spôsoby poskytovania investičnej pomoci

- finančné nástroje - úvery, záruky, kapitálové alebo kvázi kapitálové investície, alebo ich kombinácie,
- granty - priame granty, teda príspevky vyplácané na oprávnené výdavky a nepriame granty, teda úroková dotácia (zníženie úrokovej sadzby), dotácia na záručné poplatky (zníženie poplatkov za záruky) a technická podpora (pomoc s technickou prípravou investície), ktoré sú prijímateľovi na prospech, ale nie sú mu priamo vyplácané.

Viac informácií o možnostiach podpory pre sociálne podniky, bezplatné poradenstvo a pomoc Vám poskytnú v **Regionálnych centrách sociálnej ekonomiky**, ktoré sa nachádzajú v každom krajskom meste SR.

Kontaktné údaje nájdete na stránke <https://socialnaekonomika.sk>

Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.

www.esf.gov.sk www.employment.gov.sk www.ia.gov